

Що читати сучасним дітям і підліткам: рекомендовані читацькі списки

Рекомендований список книжок українських письменників для дітей та підлітків

Класика (для підлітків)

Бічужа Ніна. Шпага Славка Беркути.

Близнець Віктор. Звук павутинки. Проза

Вільде Ірина. Метелики на шпильках. Повнолітні діти. Проза

Гуцало Євген. Олень-Август. Проза

Дімаров Анатолій. На коні й під конем. Проза

Довженко Олександр. Зачарована Десна. Проза

Запаренко Панас. Дума про дитинство. Проза

Королів-Старий Василь. Чмелик. Проза

Малик Володимир. Таємний посол. Проза

Стефанік Василь. Моє слово. Проза

Тютюнник Григорій. Облога. Климко. Вогник далеко в степу. Дивак. Проза

Чайковський Андрій. Сагайдачний. Проза

Сучасна література (для підлітків)

Аренев Володимир. Бісова душа, або Заклятий скарб. Проза. Фантастика

Бердт Валентин. Мій друг Юрко Циркуль. Проза

Гридин Сергій. Не такий. Проза

Думанська Оксана. Школярка з передмістя. Проза

Дяченки Марина та Сергій. Ключ від Королівства. Проза. Фантастика

Коктюха Андрій. Мисливці за привидами. Проза. Детектив

Луцевська Оксана. Друзі за листуванням. Найкращі друзі. Інший дім. Проза

Малик Галина. Абра&Кадабра. Злочинці з паралельного світу. Злочинці з паралельного світу – 2. Проза

Матвієнко Костянтин. Гроза над Славутичем. Проза.

Матіяш Дзвінка. День сніговика. Проза

Мензатюк Зірка. Як я руйнувала імперію. Проза

Морозенко Марія. Іван Сірко – великий характерник. Іван Сірко, славетний кошовий. Проза

Оксеник Сергій. Лісом, небом, водою (трилогія). Проза.

Павленко Марина. Пенталогія про Русалоньку із 7-В. Проза

Пагутяк Галина. Королівство. Проза. Фантастика

Роздобудько Ірен. Арсен. Проза

Росич Олекса. Джовані Трапатоні. Проза

Рутківський Володимир. Джури козака Швайки. Сторожова застава. Сині води. Потерчата. Проза

Сайко Оксана. Кав'ярня на розі. Новенька та інші історії. Проза

Штанко Катерина. Дракони, вперед! Проза

Збірка оповідань «Мама по скайпу». Проза

Що читати: 10 сучасних українських письменників СЕРГІЙ ЖАДАН

“Мені здається, що в нашій країні ще хтось потребує літератури. Щоправда, в багатьох випадках це не так позиція, як поза – мовляв, я люблю літературу, але те, що пишеться українською, читати не буду з принципу. Часто читач сам не знає, що йому потрібно. Письменник, до речі, теж.”

Український письменник, поет, перекладач Сергій Жадан видав низку цікавих та сильних творів. Його літературні праці перекладаються багатьма мовами, деякі з них вже отримали національні та міжнародні нагороди. Темою для своїх творів Сергій Жадан обирає пострадянську дійсність в Україні, змальовуючи реальне життя своїх співгромадян. Тому стиль його письма – це жива розмовна, інколи нецензурна, лексика. Його творчість надзвичайно цікава також тим, що являється уособленням його активної соціальної позиції: Жадан є учасником політичних акцій протесту та протестів проти цензури слова в Україні.

ЩО ЧИТАТИ: “ВОРОШИЛОВГРАД”, “ДЕПЕШ МОД”, “ANARCHY IN THE UKR”, “БІГ МАК ТА ІНШІ ІСТОРІЇ”

ЮРІЙ АНДРУХОВИЧ

“На мій погляд, немає інших завдань літератури, крім як людського порозуміння. Мені здається, що якщо ми до нього прагнемо, то, мабуть, це та максима, і вона, напевно, слухна.”

Юрій Андрухович – один із найвідоміших сучасних письменників в Україні. Його творчість має неабиякий вплив на стан сучасного українського літературного процесу. За кордоном художні та поетичні праці Андруховича перекладалися одинадцятьма мовами, в тому числі штучною мовою есперанто. Окрім літературної діяльності, Юрій Андрухович також проявляє себе у видавничій справі: на початку 90-х років він разом із письменником Юрієм Іздріком почав видавати перший в Україні постмодерністський журнал “Четвер”.

**ЩО ЧИТАТИ: “ЛЕКСИКОН ІНТИМНИХ МІСТ”, “МОСКОВІАДА”,
“ДВАНADЦЯТЬ ОБРУЧІВ”**

ЛЮБКО ДЕРЕШ

“Рух далі є більш важливим, ніж зовнішня оцінка. Якщо негативних зовнішніх оцінок багато, то може виникати сильне відчуття осуду. Все це, так чи інакше, ліки від неправильного розуміння свого положення у світі.”

Свою першу книгу Любко Дереш видав у 17 років. На сьогодні він один з найвідоміших українських письменників нового покоління. Його твори перекладалися кількома мовами, а саме можна знайти німецьке, польське, італійське та сербське видання. Головними героями творів Дереша стають підлітки та їхні цікаві, непередбачувані, часом незвичні історії життя. Він намагається завжди правдиво передати сучасність, тому пише живою розмовною мовою, від чого у творах з'являється сучасний сленг та лайливі слова.

ЩО ЧИТАТИ: “ПОКЛОНІННЯ ЯЩІРЦІ”, “КУЛЬТ”, “ТРОХИ ПІТЬМИ”

ОКСАНА ЗАБУЖКО

“В українському суспільстві нема письменника як професії. Це радянська інерція, коли був письменницький цех, і письменником був той, хто мав посвідчення Спілки письменників.”

Оксана Забужко – українська поетеса, письменниця, літературознавець, публіцист. Починаючи з 1996 року, коли вийшов її роман “Польові дослідження з українського сексу”, вона залишається у ряді перших найвизначніших україномовних письменників. Її вірші переклали на шістнадцять мов світу. У своїй творчості Забужко прагне переосмислити українську ідентичність. У прозових творах вона порушує питання довкола гендерних тем, зміни гендерних стереотипів та парадигм.

**ЩО ЧИТАТИ: “ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ З УКРАЇНСЬКОГО СЕКСУ”,
“NOTRE DAME D’UKRAINE: УКРАЇНКА В КОНФЛІКТІ МІФОЛОГІЙ”,
“МУЗЕЙ ПОКИНУТИХ СЕКРЕТІВ”**

ІРЕН РОЗДОБУДЬКО

“Твір приходить від початку до кінця. Спочатку виникає маленька дрібниця. Достатньо побачити відірваний гудзик на підлозі маршрутки. Перетворюєшся на нього і дивишся на цей людський ліс, який не звертає на тебе увагу.”

Письменниця, поетеса та сценарист Ірен Роздобудько сміливо експериментує зі стилями, жанрами, темами, сюжетами й героями. Її творчість в основному складають романи та оповідання. У 2000 році вийшла її перша книжка «Пастка для жар-птиці». На сьогоднішній день її творчий доробок нараховує вісімнадцять книжок і п'ять фільмів, сценаристом котрих вона виступає.

ЩО ЧИТАТИ: “ПАСТКА ДЛЯ ЖАР-ПТИЦІ”, “ГУДЗИК”, “ЗІВ’ЯЛІ КВІТИ ВИКИДАЮТЬ”, “Я ЗНАЮ, ЩО ТИ ЗНАЄШ, ЩО Я ЗНАЮ”, “ЯКБИ”

ТАРАС ПРОХАСЬКО

“Сила літератури полягає у її непередбачуваності. Це можна порівняти з більярдом, коли ти не знаєш, як саме розіб’ються кулі. Всі одкровення у літературі є несподіваними. Доволі часто вони зовсім не збігаються з нашими очікуваннями.”

Письменники Тарас Прохасько разом із Юрієм Андруховичем та Юрією Іздриком вважаються представниками так званого станіславського феномену – феномену групи письменників та художників в Івано-Франківську (у 1939 – 1962 рр. місто мало назву Станіслав), у творчості яких найбільше представлені цінності українського постмодерну. Тексти Прохаська філософські, вдумливі та “неквапливі”. У багатьох його книгах зустрічається автобіографізм, а твори написані у формі щоденників підкуповують своєю відвертістю й нагадують інтимні сповіді. Книга Прохаська «БотакЄ» у 2011 році була визнана Книгою року.

ЩО ЧИТАТИ: “ІНШІ ДНІ АННИ”, “БОТАКЄ”, “З ЦЬОГО МОЖНА ЗРОБИТИ КІЛЬКА ОПОВІДАНЬ”, “ПОРТ ФРАНКІВСЬК”

ЮРІЙ ВИННИЧУК

“Сьогодні в Україні немає жодного історика рівня Грушевського, жодного публіциста рівня Донцова, жодного етнографа рівня Гнатюка, жодного композитора рівня Леонтовича, жодного письменника рівня Франка або Винниченка. Народ зостався сам на сам, а еліта все ще перебуває у підлітковому віці.”

Письменник Юрій Винничук представляє старше покоління українських літераторів. Для його творчості характерно поєднання елементів фантастики, чорного гумору, ротики та постмодерністської пародії. Винничук виступає активним критиком нинішньої влади та має власну чітко виражену соціальну позицію. Його твори перекладалися в багатьох країнах світу, а сам він є автором перекладів з кельтських, англійського та слов'янських мов.

**ЩО ЧИТАТИ: “ТАНГО СМЕРТІ”, “ВЕСНЯНІ ІГРИ В ОСІННІХ САДАХ”,
“ВЕСНЯНІ ІГРИ В ОСІННІХ САДАХ”**

“ ЮРІЙ ІЗДРИК

От часто кажуть, мовляв, українці – “незріла нація”. Це порожня формула. Бо навіть не про націю йдеться, а про спільноту в переважній більшості вкрай інфантильних, безвідповідальних людей, до того ж із заниженою самооцінкою. Зараз найвищий час вчитися азів поведінки, вчитися всього – думати, говорити, відповідати за свої вчинки.”

Письменник, поет, культуролог Юрій Іздрик один із творців вище згаданого станіславського феномену. Іздрик заявив про себе як неординарний митець, творчість якого пролягає у різних художніх вимірах – свою літературну творчість він вдало поєднує з музикою, перформансами, деякий час також займався живописом та ілюстрацією. На сьогоднішній день вже другий рік поспіль Юрій Іздрик займається спільним музичним проектом з поетом та музикантом Григорієм Семенчуком «DrumТІатр».

**ЩО ЧИТАТИ: “ПОДВІЙНИЙ ЛЕОН”, “ТАКЕ”, “ФЛЕШКА-2GB”,
“ВОЦЕК”**

ОЛЕКСАНДР ІРВАНЕЦЬ

“Мені б хотілося, щоб пропорція мінорної поезії все-таки зменшувалася в українській творчості. Цей такий плач над собою, він негарний. Хочеться чогось світлого та оптимістичного. Як би важко не було, а важко насправді, але якщо будеш нюняти, краще не стане.”

Олександр Ірванець – поет, прозаїк, драматург та перекладач, відомий своїми сатирично-іронічними віршами, скандальними п’єсами, есе, романами, відвертими висловлюваннями. Його поезії та драматургія перекладалися англійською, німецькою, французькою, польською, шведською, російською, білоруською та хорватською мовами. П’єси Ірванця ставилися на сценах Німеччини, Люксембурга, Казахстану.

ЩО ЧИТАТИ: “ТІНЬ ВЕЛИКОГО КЛАСИКА”, “ХВОРОБА ЛІБЕНКРАФТА”, “МІЙ ХРЕСТ”, “САТИРИКОН — XXI”

МАРИНА МЕДНІКОВА

“Мені зі всього вчувається, що український геній, сотні років задрісно й безжально притлумлений чужинцями як небезпечно конкурентний, прокинувся і незабаром запропонує власне бачення світу. Українська оригінальність, неповторність, самобутність, як стиснута до краю пружина, має ось-ось розпрямитися.”

Більшу частину свого життя Марина Меднікова присвятила кіно у якості кіноредактора та сценариста. Проте відзначилася вона і в полі української художньої літератури: її твори “ТЮ!”, “Зірка, або Терористка”, “Смерть олігарха” отримали від критиків позитивні рецензії, а читачів вразили глибиною та легкістю тексту.